SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.8.2023

Druk nr 3516
Warszawa, 19 lipca 2023 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat na 64. posiedzeniu w dniach 13 i 14 lipca 2023 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022 oraz niektórych innych ustaw**.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 lipca 2023 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022 oraz niektórych innych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022 oraz niektórych innych ustaw, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Senat, po rozpatrzeniu – na posiedzeniu w dniu 14 lipca 2023 r. – ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 oraz niektórych innych ustaw (dalej: nowelizacja) postanowił ją odrzucić. Kierował się przy tym przekonaniem, że – w ramach systemu prawnego – nie jest możliwe rozpatrywanie nowelizacji jako samoistnego bytu normatywnego, oderwanego od zmienianej ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (dalej: ustawa nowelizowana).

Dokonując oceny przedłożonej nowelizacji, Senat wziął pod uwagę jednoznaczne stanowiska wszystkich podmiotów, których opinii zasięgnął, zgodnie wskazujących, że nowelizacja – niezależnie od samoistnie wzbudzanych wątpliwości – tylko w nikłym stopniu koryguje mankamenty ustawy nowelizowanej, która nawet po zmianach nadal pozostawałaby rażąco sprzeczna z Konstytucją.

Senat dostrzegł, że:

1) nowelizacja usuwa wprawdzie z ustawy nowelizowanej „środki zaradcze", ale Państwowa Komisja do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (dalej: Komisja) nadal będzie wydawać decyzje administracyjne, stwierdzające, że działanie określonej osoby było działaniem pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1 pkt 12 nowelizacji – art. 36 pkt 1 ustawy nowelizowanej); ponieważ ani ustawa nowelizowana, ani nowelizacja prawidłowo nie definiuje „wpływów rosyjskich", regulacja ta – zdaniem Senatu – jawnie godzi w konstytucyjne zasady określoności prawa oraz zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji);
2) wniesienie apelacji od decyzji Komisji ma jakoby powodować, iż decyzja ta „nie wywołuje skutków do czasu rozstrzygnięcia o apelacji" przez sąd apelacyjny (art. 1 pkt 15 nowelizacji – art. 39a ust. 2 ustawy nowelizowanej); jest to – w opinii Senatu – jawnie sprzeczne z prawdą, ponieważ publiczne napiętnowanie kogoś jako rosyjskiego agenta ma poważne i nieodwracalne skutki;

3) orzeczenie sądu apelacyjnego będzie prawomocne i przysługiwać będzie od niego skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (art. 1 pkt 15 nowelizacji – art. 39b ustawy nowelizowanej), co rodzi dwojakie zastrzeżenia:
   a) ustawodawca ponownie (po raz pierwszy – w postępowaniu administracyjnym przed Komisją, której decyzja jest ostateczna, czyli niezaskarżalna w administracyjnym toku instancji) łamie zasadę dwuinstancyjności postępowania (art. 78 Konstytucji), bo od orzeczenia sądu I instancji (sądu apelacyjnego) nie przysługuje środek odwoławczy (apelacja),
   b) do skargi kasacyjnej (na orzeczenie sądu apelacyjnego), będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, mają mieć zastosowanie przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, co oznacza, że będzie można ją wnieść tylko pod zarzutem naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy; Sąd Najwyższy będzie więc badał sprawę w bardzo ograniczonym zakresie, nie oceniając zasadności ustaleń faktycznych sądu apelacyjnego ani dokonanej przezeń oceny dowodów oraz nie dokonując własnych ustaleń faktycznych;
4) skarga kasacyjna na orzeczenie sądu apelacyjnego ma być rozpatrywana przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, która – zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 listopada 2021 r. (skargi nr 49868/19 i 57511/19), w świetle art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 – nie jest niezawisłym ani bezstronnym sądem.

Ponadto Senat stanął na stanowisku, że przyjęcie nowelizacji bez zmian albo uchwalenie poprawek oznaczałoby w istocie akceptację nieznacznie zmodyfikowanej ustawy nowelizowanej, którą Senat odrzucił uchwałą z 11 maja br. z uwagi na wieloaspektową, rażącą niezgodność z Konstytucją. Przedstawione argumenty, zdaniem Senatu, w pełni uzasadniają podjętą przez Izbę decyzję o odrzuceniu ustawy.